

# Vaikeavammaisten kuntoutus uudistuu

**Vuoden 2016 alusta kuntoutuksen myöntäminen ei enää ole sidoksissa siihen, että kuntoutuja saa vähintään korotettua vammaistukea tai korotettua eläkettä saavan hoitotukea.**

Lakimuutoksen vaikutuksesta myös kuntoutuksen sisältö uudistuu ja sen nimi muuttuu vaativaksi lääkinälliseksi kuntoutukseksi. Tavoitteena on, että myös työelämässä olevilla vaikeavammaisilla olisi paremmat mahdollisuudet päästä kuntoutukseen ja heidän työkykyään voitaisiin näin tukea. Uudistuksella tähdätään oikea-aikaiseen ja yhä tehokkaampaan kuntoutukseen.

Lakimuutos parantaa etenkin 16 vuotta täyttävien kuntoutujien tilannetta.

Kun nuori täyttää 16 vuotta, vammaistuen myöntämisen edellytykset muuttuvat. Tähän asti on voinut käydä niin, että nuorelle ei ole enää myönnetty korotettua vammaistukea ja oikeus Kelan lääkinälliseen kuntoutukseen on päättynyt. Lakiuudistuksen jälkeen kuntoutus voi jatkua, jos sille on tarvetta.

## Toimintakykyä tarkastellaan kokonaisuutena

Uutta on se, että asiakas voi saada kuntoutusta, jos sairauten tai vammaan liittyvät rajoitteet aiheuttavat hänelle huomattavia vaikeuksia arjen toiminnoista suoriutumisessa ja osallistumisessa.

Toimintakyvyn rajoitteita tarkastellaan kokonaisuutena. Arvioinnissa otetaan huomioon ICF-toimintakykyluokituksen mukaiset osa-alueet ja niiden vuorovaikutussuhteet. Rajoite voi olla esimerkiksi liikkumisen ja käsien käytön, kommunikoinnin ja vuorovaikutuksen, käyttäytymisen ja mielentoimintojen, oppimisen ja tiedon soveltamisen, aistitoimintojen, tai itsestä, kodista tai asioinneista huolehtimisen alueella.

## Kuntoutujan oma aktiivisuus tärkeää

Vaativan lääkinällisen kuntoutuksen sisältö korostaa kuntoutujan omaa aktiivisuutta. Kuntoutuksessa tehdään kuntoutujan kannalta tarpeellista yhteistyötä hänelle merkityksellisten toimijoiden kanssa. Kuntoutus voi toteutua yksilöterapiaina- ja ryhmäterapiaina sekä moniammatillisina kuntoutuspalveluina kuntoutuslaitoksissa. Terapiat voidaan toteuttaa kuntoutujan arkiympäristössä tai terapeutin tiloissa.

Kuntoutuksen yksilöllisessä suunnittelussa huomioidaan Käypä hoito -suositukset sekä kansalliset, esim. erikoisala- tai sairausryhmäkohtaisesti laaditut hyvän kuntoutuskäytännön suositukset. Kuntoutuksen suunnittelu tehdään aina yksilöllisesti yhdessä kuntoutujan ja tarpeen mukaan hänen läheistensä kanssa. Kuntoutujalla ja hänen läheisillään on asiantuntemus siitä, miten arjessa suoriutuminen ja osallistuminen onnistuvat, mikä niitä vaikeuttaa ja mitä tarpeita ja tavoitteita kuntoutujalla on. Lisäksi kuullaan tarpeen mukaan kuntoutujalle merkityksellisten toimijoiden, kuten päiväkodin tai koulun edustajan tai avustajan, asiantuntemusta kuntoutujan suoriutumisesta arjen tilanteissa.

On arvioitu, että lakimuutoksen vuoksi Kelan järjestämän kuntoutuksen piiriin tulee uusia kuntoutujia yhteensä noin 7 700. Jos henkilöllä on jo voimassa oleva kuntoutuspäätös vaikeavammaisten lääkinällisestä kuntoutuksesta, kuntoutus jatkuu sen mukaisesti vuodenvaihteen jälkeen. Uusi hakemus ja kuntoutussuunnitelma kannattaa toimittaa Kelaan vasta, kun myönnetty kuntoutus on päättymässä.

## Lisätietoja medially:

Kelan terveysosasto, asiantuntijalääkäri Tiina Suomela-Markkanen, puh. 040 098 4386  
Kelan terveysosasto, lakimies Lyyti Harju, puh. 050 551 8584

Video: [Lakimies Lyyti Harjun haastattelu Vaativa lääkinällinen kuntoutus 2016](#)

Sosiaalivakuutus-lehti: [Läkinällinen kuntoutus laajenee](#)

[Kelán järjestämä vaativa lääkinällinen kuntoutus 1.1.2016 alkaen \(pdf\)](#)